
9

Afscheid van het lid Cohen

Aan de orde is **het afscheid van het lid Cohen**.

De voorzitter:

Een week geleden maakte Job Cohen bekend dat hij zijn functie als voorzitter van de fractie van de Partij van de Arbeid neerlegde en dat hij wegging uit de Tweede Kamer. Vandaag nemen wij afscheid van hem. Ik lees zijn brief aan u voor:

"Mevrouw de Voorzitter,

Er zullen niet veel leden van de Tweede Kamer zijn die zo kort lid zijn geweest als ik, en zeker niet als zij lid van de Kamer geworden zijn op een wijze zoals ik. Maar zoals ik vorige week bij de aankondiging van mijn vertrek al zei: vanuit de positie die ik bekleedde, moet je effectief zijn, en als je het gevoel hebt dat dat niet het geval is, dan is terugtreden geboden. Want ons land heeft een effectieve oppositie nodig tegen een kabinet waarvan ik tijdens de afgelopen algemene beschouwingen zei: het kent van alles de prijs, maar niet de waarde.

En het is nu juist die waarde, het zijn nu juist die waarden, die ik altijd zo belangrijk heb gevonden. Waarden die ter discussie staan door de enorme veranderingen die onze tijd kenmerken. Globalisering, secularisering en individualisering, het zijn stuk voor stuk bewegingen die grote invloed hebben op onze samenleving, ten goede en ten kwade. Ten goede omdat zij veel mensen grote mogelijkheden bieden, ten kwade omdat zij de samenhang in onze samenleving op scherp zetten, des te meer in een tijd van economische teruggang. Sommige mensen koesteren de nieuwe mogelijkheden, anderen voelen zich bedreigd. Tegenstellingen tussen jong en oud, rijk en arm, gezond en ziek schreeuwen om overbrugging, hoe moeilijk dat ook is. Die overbrugging vraagt om een eerlijke verdeling van lusten en lasten, om insluiting in plaats van uitsluiting. Daarin een positieve rol te spelen was en is mijn ambitie, in deze Kamer en daarbuiten.

Mevrouw de Voorzitter. U vervult uw rol met verve en met gezag, en u weet u daarbij gesteund door betrokken medewerkers die zorgen dat het gesmeerd loopt in de Kamer. Hun immer vriendelijke en dienstbare inzet maakt het mogelijk om hier in de Kamer op de meest uiteenlopende terreinen het debat te voeren en zo richting te geven aan onze samenleving. Ik wil al die medewerkers daarvoor hartelijk bedanken.

En ik hoop dat een van die waarden waar ik zo aan hecht, te weten dat democratie méér is dan het recht van de meerderheid, dat ook de stem van minderheden telt, recht overeind blijft. Aan dat debat zal ik in deze Kamer, het Huis van de Democratie, niet meer meedoen.

Intussen worden de contouren van mijn opvolger scherper: met krulletjes of lang haar, kaal of grijs. Ik wens hen de komende weken veel succes en ik zal hen evenals u allen met meer dan normale belangstelling blijven volgen.

Het ga u goed.

Job Cohen"

(applaus)

De voorzitter:

Geachte heer Cohen, beste Job,

Op 10 juni 2010 werd u lid van deze Kamer. Na de val van het kabinet-Balkenende IV bent u benaderd om lijsttrekker te worden. De Partij van de Arbeid was er trots op dat u de kar wilde trekken. Veel lovende woorden werden in die tijd gesproken. Er werd gewezen op uw uitstekende staat van dienst; u had uw sporen meer dan verdiend in het openbaar bestuur. Toen uw partij een beroep op u deed, was u bereid de misschien wel mooiste bestuurlijke functie van Nederland, burgemeester van onze hoofdstad op te geven. U koos voor de onzekerheid van een functie in de politieke frontlinie. Of het nu aan die ene zetel lag, aan de formatieperikelen of aan iets anders, feit is dat de PvdA na de afronding van de formatie in de oppositiebanken belandde. Het is misschien weleens goed hardop te zeggen dat u zich bij het aanvaarden van het lijsttrekkerschap heel goed bewust was van de mogelijkheid dat uw partij geen regeringsverantwoordelijkheid zou gaan dragen.

Het lidmaatschap van de Tweede Kamer, het hoogste politieke platform, zag u als een minstens zo eervolle en belangrijke functie als het ministerschap. Maar ook als voorzitter van de grootste oppositiefractie toonde u uw bestuurlijke kwaliteiten. U voerde graag en scherp oppositie, maar u steunde de voorstellen van het kabinet als u zich daarin kon vinden, zelfs als u daarmee het kabinet aan een meerderheid hielp, omdat u dat in het landsbelang noodzakelijk achtte.

Vanaf het begin hebt u zich volop gemengd in het debat. Zo stelde u direct bij het begin van uw maiden-speech voor om niet vast te houden aan de traditie om bij een maidenspeech niet te interrumperen. Dat lieten de collega's zich niet twee keer zeggen. U wilde als politicus bijdragen aan een fatsoenlijke samenleving, zo zei u vorige week in uw persconferentie. Als Kamerlid hebt u zich onderscheiden door een oprechte, waardige en respectvolle wijze van debatteren. Altijd op de bal en niet op de man. U hebt uw bestuurlijke ervaring niet onder stoelen of banken gestoken; waar mogelijk trad u verbindend op.

Beste Job, ik heb je beloofd dat ik in deze speech het woord "integer" niet zou gebruiken. Dat heb je al genoeg gehoord de afgelopen dagen. En eigenlijk vind je dat dat vanzelfsprekend is voor een politicus. Vorige week deed je een stap terug. Omdat wij, zoals je zelf zei, in dienst zijn van iets wat groter is dan onszelf en omdat je jezelf als fractievoorzitter onvoldoende effectief achtte. De wijze waarop je je terugtreden motiveerde, heeft velen zeer geraakt. Het getuigt van een sterk en moedig karakter als je als politicus zo durft te erkennen wat je grenzen zijn.

Met spijt zien we je vandaag vertrekken. Je bent een gewaardeerde collega en gewoon een fijn mens. Ons rest je te danken voor je grote inzet voor de publieke zaak. We zullen de plezierige contacten, de goede samenwerking, je kalmte en je wijsheid zeer missen. Mede namens alle collega's en medewerkers wens ik je het allerbeste toe.

(applaus)